

DIER

MAGAZINE VAN DE DIERENBESCHERMING

NUMMER 3
JAARGANG 105
NAJAAR 2025

**Stemt u
ook dier-
vriendelijk?**

5 vragen
beantwoord

Kostbaar en intensief

Hulp aan dieren in het wild

In Beeld

Reislustige dieren

Convenant

Stap naar dierwaardige veehouderij

Interview

Janina van der Drift,
Kalverliefde

Zuivel met liefde voor kalf en koe

Op elk moment is er wel iemand namens de Dierenbescherming voor de dieren in de weer, 24 uur per dag, 7 dagen per week.

Annemarie Weegenaar Manager Dierenbeschermings- centrum Noord-Nederland

datum
21 juni
locatie
Groningen

Dierenbeschermingscentrum Noord-Nederland in Groningen werd in juni officieel geopend. Het nieuwe pand vangt de zwaar verouderde dierenasielen in Winschoten en Zuidwolde, en werd gerealiseerd volgens de hoogste eisen op het gebied van dierenwelzijn. Manager Annemarie Weegenaar blikt terug op een geslaagde openingsdag.

"Ik heb zeventien jaar in Azië gewerkt, waarvan tien jaar met getraumatiseerde beren, voordat ik in 2021 bij de Dierenbescherming terechtkwam. Ik begon als manager van drie opvangcentra en vijf dierenambulances in Groningen, Friesland

en Drenthe. De afgelopen jaren slokte de nieuwbouw van het Dierenbeschermingscentrum Noord-Nederland in Groningen veel tijd op. Ik dacht onder andere mee over inrichting, bedrijfsvoering, personeelsformatie, planning en verhuizing. Er moesten twee teams worden samengevoegd en werkwijzen op elkaar afgestemd. Eind april verhuisden we dan echt. Ik zag de emoties bij de medewerkers omdat ze definitief hun vertrouwde plekje gingen verlaten. Maar er was ook blijdschap omdat ze nu in een prachtig, nieuw pand mogen werken. Tijdens de verhuizing heerste er totale chaos. De lift werkte niet, overal stonden dozen. Maar iedereen zette de schouders eronder. Dat was mooi om te zien. Het hele traject was intens: de nieuwbouw, de verhuizing, het wennen op de nieuwe locatie. In de oude panden moesten we roeien met de riemen die we hadden. De overgang is groot. Maar wat is het een topplek! Er is zo goed nagedacht over de inrichting en het dierenwelzijn. Het gebouw is zo opgezet dat dieren zo min mogelijk prikkels van elkaar ervaren en dus veel meer rust hebben. De helft van de vloeren in de

verblijven is verwarmd dan wel gekoeld zodat dieren zelf kunnen kiezen waar ze willen liggen. Verder is de afzuiging per unit gescheiden. Hierdoor kunnen ziekten niet via het ventilatiesysteem worden overgedragen. Het Dierenbeschermingscentrum biedt plaats aan 36 honden, 64 katten en 36 konijnen en knaagdieren. Ook aan hobbydieren als kippen is gedacht met buitenverblijven en nachthokken. Ons nieuwe centrum is tevens de standplaats van Dierenambulance Oost-Groningen en herbergt een eigen dierenartspraktijk."

'Ik zag de emoties bij de medewerkers omdat ze hun vertrouwde plekje gingen verlaten. Maar er was ook blijdschap omdat ze nu in een prachtig, nieuw pand mogen werken.'

20

'Zolang er vraag is naar dierlijke producten moeten we er alles aan doen om het welzijn van dieren in de veehouderij te verbeteren'

Janina van der Drift, Kalverliefde

38

Zo stemt u diervriendelijk

Vraag maar raak

06

Dierenambulances, opvang en medische zorg

Hulp aan dieren in het wild

Stap naar een dierwaardige veehouderij

Convenant ondertekend

26

30

Reislustige dieren

In beeld

14. Dierenbuddy

Portretten

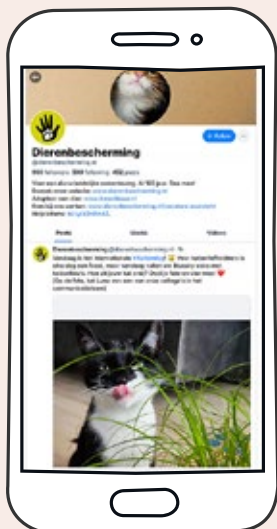

22. Gevonden op straat

Gered

En verder

• Actueel	04
• Lezersfoto's	12
• Achtergrond:	18
Scholenvoorlichting en educatie	
• Onze vrijwilligers	24
• Ik ben dierenbeschermmer	29
• In het land	34
• Onze erflaters	36
• Servicepagina	39

SOCIAL MEDIA

Volg ons (ook) op Bluesky

Wie op de hoogte wil zijn van het actuele dieren nieuws volgt de Dierenbescherming op social media. We zijn actief op Facebook, Instagram, LinkedIn, X (voorheen Twitter) en sinds een paar maanden ook op Bluesky. Bluesky is vergelijkbaar met X, maar dan zonder een eigenaar die vooral zijn eigen mening en overtuigingen wil etaleren. In de afgelopen jaren zijn er wel vaker momenten geweest waarop mensen zeiden te willen overstappen op een ander social media-platform, omdat de eigenaren van die platformen beslissingen namen (of juist niet) waar de gebruikers niet blij van werden of die ze ronduit verwerpelijk vonden. Toch bleef een grote verhuizing uit. Sinds de overname van Twitter en het veranderde politieke klimaat in Amerika is deze wel op gang gekomen. Bent u een van de mensen die de overstap hebben gemaakt of overwogen? Zoek ons op, volg ons en laat af en toe een reactie achter. We spreken u er graag.

U vindt ons op Bluesky als @dierenbescherming.nl

ONZE PARTNERS

Power of Postcodes

Onlangs waren we aanwezig bij het evenement 'The Power of Postcodes' van de Nationale Postcode Loterij. Een feestelijke aangelegenheid, want deelnemers van de loterij steunden in 2024 samen voor ruim €363 miljoen goede doelen die een groenere, rechtvaardige en gezonde wereld nastreven. Daarmee maakt de loterij een positieve impact. De Dierenbescherming ontvangt jaarlijks €2,5 miljoen

van de NPL. Dat is een enorme steun voor ons, en daarmee voor een heleboel dieren. Met het geld kunnen wij dieren opvangen in onze asielen, dierenambulances inzetten en mishandeling en verwaarlozing bestrijden. Deelnemers maken elke maand kans op honderduizenden prijzen. Tegelijkertijd steunen ze met minimaal veertig procent van de lotprijs jaarlijks ruim honderdvijftig goededoelenorganisaties.

COLLECTE

Helpt u mee?

Hulp bieden kan op allerlei manieren. Wilt u een bijdrage leveren zonder dat u de deur uit hoeft? Word dan online collectant. Het is eenvoudig: maak binnen twee minuten een online collectebus aan op dierenbescherming.digicollect.nl en deel deze via WhatsApp, andere social media of e-mail. Het geld dat met de collecte wordt opgehaald, besteden we aan het beschermen, opvangen en redden van dieren.

SOCIAL MEDIA

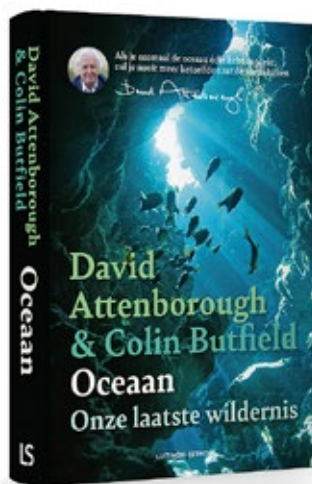
Stopt de Dierenbescherming met X?

Deze vraag wordt vaker gesteld. Meerdere publieke personen en organisaties zijn van het platform vertrokken uit onvrede en als statement tegen keuzes die daar gemaakt worden. Wij hebben dit ook overwogen en uitvoerig besproken. Toch hebben we besloten dat niet te doen. We dromen van – en strijden voor – een diervriendelijke samenleving. Om dat te bereiken hebben we iedereen nodig. Dus blijven we ook daar graag in gesprek met onze ruim 30.000 volgers en vele anderen die onze berichten lezen, liken en delen.

LEESTIP

Oceaan, Onze laatste wildernis

"We hebben de oceaan zo ingrijpend veranderd dat we de komende honderd jaar ofwel getuige zijn van een massaal uitsterven van het oceaandleven ofwel van een spectaculair herstel," aldus Sir David Attenborough, de grootste natuurhistorische journalist van onze tijd. In zijn nieuwe boek *Oceaan, Onze laatste wildernis* pleit hij voor het herstel van de oceanen. Aan de hand van persoonlijke verhalen, de geschiedenis en baanbrekend wetenschappelijk onderzoek toont hij ons waarom de oceaan zo wonderbaarlijk, fragiel en veerkrachtig is. Zijn boodschap is er dan ook een van hoop; als we nu actie ondernemen, kunnen we de wereld nog redden. ISBN: 9789021053424

PETITIE

68.000 mensen zeggen NEE tegen piepjonge dieren op transport

Het is al even geleden, maar in mei hebben we in de Tweede Kamer ruim 68.000 handtekeningen overhandigd! De Dierenbescherming, Eyes on Animals en alle ondertekenaars willen dat de politiek een einde maakt aan het transport van piepjonge dieren kriskras door Europa. Omdat ze op veel te jonge leeftijd, vaak te lang en onder erbarmelijke omstandigheden worden vervoerd.

Een woord vooraf

Onmisbaar

Op het moment van schrijven is de zomer nog in volle gang, en daarmee ook de productie van deze editie van DIER. Een nummer vol verhalen die laten zien hoe breed ons werk is en hoe onmisbaar uw steun blijft. Zo vertellen we over het convenant *Stappen naar een dierwaardige veehouderij*, een traject waarbij we – soms tegen de stroom in – kiezen voor invloed aan tafel. In mijn bijdrage aan *Dierengeluiden op donderdag*, onze wekelijkse opinierubriek over actuele dierenwelzijnsproblemen, ging ik al dieper in op onze afwegingen bij het ondertekenen. Ik legde uit hoe we laveren tussen idealen en haalbaarheid, en hoe we tegelijk de lat hoog willen houden. Het hele verhaal leest u op dierenbescherming.nl/dierengeluidenopdonderdag. Wist u trouwens dat we ook een YouTube-kanaal hebben waar we onze verhalen steeds vaker in beeld brengen? U bekijkt ze op youtube.com/dierenbescherming.

In dit nummer natuurlijk ook weer volop verhalen van de werkvloer. Zoals het hondje Bo, dat zwerend op straat werd gevonden, maar dankzij twee hele lieve dierenvrienden en onze medewerkers nu een nieuwe kans krijgt. Of de heldendaden van onze mensen op de dierenambulance en in de wildopvang, die dagelijks het verschil maken voor dieren in nood. Dat geldt trouwens ook voor de vrijwilligers van Dierenbuddy, die ouderen en chronisch zieken helpen met de zorg voor hun huisdieren, zodat ze samen kunnen blijven. Of voor kinderen die via ons vernieuwde Dierenbeschermersspel in de klas spelenderwijs leren wat dieren nodig hebben. De nieuwe versie is niet alleen leuker, maar ook actueler.

Tot slot: dit najaar zijn er landelijke verkiezingen. Op wie u stemt is natuurlijk een persoonlijke afweging, maar uw stem maakt ook voor dieren verschil. In dit nummer beantwoorden we een vijftal vragen, zodat u dierenwelzijn in uw keuze mee kunt nemen. Veel leesplezier en dank voor uw betrokkenheid en steun. Alleen met uw hulp kunnen we elke dag weer het verschil maken voor een heleboel dieren.

Ellen Bien

Directeur/Bestuurder Dierenbescherming

A close-up photograph of a hedgehog in a garden. The hedgehog is positioned in the center-right of the frame, facing towards the right. Its body is covered in dark brown, sharp spines that transition to lighter, softer fur on its head and face. The hedgehog's eyes are small and dark. It is surrounded by lush green foliage, including large leaves and some small white flowers. The background is slightly blurred, showing more greenery and a hint of a blue object. The overall lighting is bright and natural, suggesting a sunny day.

Help dieren in de natuur

Dieren in de natuur hebben het zwaar. Bijna 7.500 in het wild levende dieren hadden vorig jaar onze hulp nodig. Ook dit jaar verlenen wij hulp aan de vele egels, vossen, vogels en andere dieren die niet zelfstandig in de natuur kunnen overleven. Deze zorg is intensief en kostbaar. Wij strijden, redden en verzorgen waar we kunnen om al deze dieren hun leven in de natuur terug te geven. Uw steun is daarbij onmisbaar. Meer over onze dierenambulances en wild-opvangcentra en hoe u ze kan helpen, leest u op dierenbescherming.nl/dieren-natuur of scan de QR-code.

Intensief en kostbaar

Hulp aan dieren in het wild

Waar onze huisdieren op 4 oktober, Werelddierendag, nog maar eens extra worden vertroeteld, hebben dieren in de natuur het steeds moeilijker. Hun leefruimte neemt af en door de tanende biodiversiteit wordt eten vinden lastiger. Dieren in het wild komen zodoende vaker in de knel. De Dierenbescherming speelt ook bij de hulp aan dieren in het wild een belangrijke rol en organiseert onder meer vervoer, zorg en opvang. Maar hoe gaat dat in z'n werk? En wie draait op voor de kosten?

In onze natuur komen zo'n 36.000 diersoorten in het wild voor. Van insecten tot zoogdieren. Het is dus niet verrassend dat ook wilde dieren af en toe hulp nodig hebben. Maar hoe ziet die hulp eruit? En wie betaalt de kosten voor vervoer, medische hulp en opvang? Om meer duidelijkheid te verschaffen, stelde het onafhankelijke adviesorgaan Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) op verzoek van het ministerie van LNV de zienswijze 'Dilemma's in de wildopvang' samen. Want hoe verhouden wij ons als mens eigenlijk tot in het wild levende dieren die in ons land de juridische status hebben van een 'res nullius', ofwel: een 'zaak' die aan niemand toebehoort? En zijn ze daarmee niet automatisch een beetje de verantwoordelijkheid van ons allemaal? De zienswijze gaat dieper in op de zorg die we dragen voor hulpbehoevende wilde dieren in ons land en waar welke verantwoordelijkheden liggen.

'Als het gaat over onze dierenambulances zijn wij de enige organisatie in Nederland die op dit niveau 24/7 bereikbaarheid kan borgen'

WETTELIJKE ZORGPLICHT

Als een dier in het wild in de problemen raakt, wordt de dierenambulance ingeschakeld. "Wij zijn de enige organisatie in Nederland die op dit niveau 24/7 bereikbaarheid kan borgen," aldus Henri Bramer, adviseur vervoer bij de Dierenbescherming. "Primaire taak van de vrijwilligers op de dierenambulance is om hulpbehoevende dieren klaar te maken voor vervoer en vervolgens naar bijvoorbeeld een opvang of dierenarts te brengen." Waarbij we rekening houden met het feit dat ons land een afblijfplicht heeft voor in het wild levende dieren; de mens moet ze met rust laten en niet ingrijpen bij ziekte of verwondingen zolang dit niet noodzakelijk of wenselijk is. Tegenover deze 'afblijfplicht' staat een wettelijke 'zorgplicht' om dieren in nood te helpen.

BREED TAKENPALET

Als Dierenbescherming ontfermen wij ons over dieren die zorg nodig hebben en handelen daarbij altijd in hun belang. Het werk van de dierenambulance is daarmee beduidend veelzijdiger dan weleens wordt gedacht. Kees van Zandvliet, verantwoordelijk voor het beleid van de dierenambulances, legt uit: "We halen hulpbehoevende dieren op, brengen ze naar opvang of dierenarts en zetten ze indien mogelijk na

UIT DE PRAKTIJK#1

Verstrikt in een net

Bij een sportvereniging in Rotterdam was een gans in een net gevlogen en vast komen te zitten. Bij elke poging om hem te bevrijden raakte hij verder verstrikt. Dierenambulancevrijwilligers en brandweer trokken het net naar beneden, knipten het kapot en ving de gans op. Met succes! In de dierenambulance werd hij onderzocht; behalve een klein wondje aan zijn snavel mankeerde hij niets. Na overleg met de vogelopvang werd de gans in het naastgelegen water met zijn familie herenigd.

LANDELIJKE MELDKAMER

'In 2024 reden onze ambulances voor 33.934 dieren in het wild uit'

Meldingen over dieren in nood worden in behandeling genomen door onze Landelijke Meldkamer in Almere.

"Ons team bestaat uit 34 vaste medewerkers; tijdens het hoogseizoen schalen we op met uitzendkrachten," aldus Daniëlla Letteboer, senior coördinator op de Landelijke Meldkamer. "In die periode, de geboortepiek, zijn er doorlopend meldingen van hulpbehoevende jonge dieren in de natuur, zoals vogels, egels, haasjes en pulletjes. In 2024 ging 65 procent van de meldingen over dieren in het wild en 34 procent over gehouden dieren. De resterende één procent betrof andere zaken, zoals donaties. Onze ambulances reden voor 33.934 meldingen over dieren in het wild uit. Eén melding die me is bijgebleven kwam van de politie na een aanrijding waarbij een moedervos door een auto was geschept en overleden. Haar welpjes bleven achter. Wat me vooral trof, was dat de welpjes ondanks het gevaar niet van hun moeders zijde weken. We zijn erin geslaagd om een van de kleintjes te vangen en naar de wildopvang te brengen. De andere twee verdwenen in het bos. Toen het jonge vosje voldoende was gegroeid, hebben we hem vrijgelaten in het natuurgebied. Want dat is toch altijd ons ultieme doel: dieren terugplaatsen in de omgeving waar ze thuishoren."

UIT DE PRAKTIJK#2

Slachtoffer zwerfafval

Twee teams van de dierenambulance waren lange tijd bezig met een melding over een aalscholver die vastzat aan een vishaak met een dertig meter lange lijn. Omwonenden boden twee boten aan (normaliter een taak van de brandweer), waarna de aalscholver kon worden gevangen. De vishaak, die door zijn bek zat, werd verwijderd. Omdat de wond verzorgd moest worden, werd de aalscholver naar het vogelhospitaal gebracht. Hulde aan onze vrijwilligers die uren bezig zijn geweest en aan alle mensen die te hulp schoten.

herstel weer terug in de natuur. Maar we zijn er óók voor mensen als hun huisdieren gewond of verdwaald zijn óf bij wie er onverhoopt een paar eenden in de tuin zijn neergestreken, om maar een voorbeeld te noemen. Verder staan we ten dienste van overheidsinstanties als brandweer, politie, Rijkswaterstaat en ProRail. Laatst moest er een hond met spoed naar een dierenarts worden gebracht. De politie begeleidde daarbij onze dierenambulance door het drukke centrum van de stad. Maar ook als dieren op de snelweg in de problemen komen, of op het spoor belanden, worden wij ingeschakeld. Het palet aan taken is dus heel breed."

ZORG BIEDEN

Wat het werk nog weleens lastig maakt, is het feit dat de dierenambulance strikt genomen geen wettelijke status heeft. Meldingen van dieren in het wild die in acute nood verkeren, omdat ze bijvoorbeeld dreigen te verdrinken of zich in een gevaarlijke situatie op de snelweg bevinden, worden dan ook behandeld door hulpdiensten als de brandweer en Rijkswaterstaat, vaak in samenwerking met politie. Henri: "Het redden van dieren is een taak van de overheid, van 112 dus. Als een meeuw in een boom of op een balkon metershoog vastzit, is

Wat mensen zich niet altijd realiseren, is dat een dier dat er hulpbehoevend uitziet niet per se gebaat is bij menselijke interventie. Dat geldt met name voor jonge dieren. Met de juiste uitvraag proberen we dat bij een melding via 144, onze Landelijke Meldkamer, vast te stellen.

Wij ontfermen ons over dieren die zorg nodig hebben en handelen daarbij altijd in hun belang. Het werk van de dierenambulance is daarmee veelzijdiger dan soms wordt gedacht.

het aan de brandweer om 'm eruit te halen en aan ons over te dragen, zodat wij die meeuw naar de dierenarts of wildopvang kunnen brengen. Als organisatie dragen we de verantwoordelijkheid om onze vrijwilligers veilig te laten werken. Het is dan ook niet de bedoeling dat zij een schoorsteen eigenhandig uitbreken als er een dier in klem zit; dat is de taak van de brandweer. Ze staan daarna natuurlijk wél klaar om dat dier de zorg te bieden die het nodig heeft."

NIET ALTIJD HULPBEHOEVEND

Wat mensen zich niet altijd realiseren, is dat een dier dat er hulpbehoevend uitziet niet per se gebaat is bij menselijke interven-

tie. Dat geldt met name voor jonge dieren. Met de juiste uitvraag proberen we dat bij een melding via 144, onze Landelijke Meldkamer, vast te stellen. De centralisten maken bijvoorbeeld een schatting van de leeftijd van het dier door aan de melder te vragen of de oogjes dicht of open zijn, of het veren heeft en zelfstandig loopt. De locatie is ook van belang. In geval van twijfel rijdt de ambulance altijd uit. Een vraag die we bij een dier in het wild ook stellen is of het terug de natuur in kan en nog in staat is om zichzelf te redden. Neem een hert met een gebroken poot. Zo'n dier ervaart extreem veel stress in gevangenschap. Kan het na herstel weer zelfstandig leven in de natuur, of is het er zo slecht aan toe dat dat niet meer mogelijk is? In het laatste geval moeten we het besluit willen nemen om het dier uit zijn lijden te verlossen. Want ook dat is een vorm van helpen, hoe gek dat wellicht ook klinkt.

INVASIEVE EXOTEN

Een heikel punt in dit verhaal zijn volgens Kees de invasieve exoten. "Als Nederland willen we niet dat invasieve exoten in onze natuur terechtkomen en het leefgebied van inheemse dieren verdringen. Denk daarbij aan nijlganzen, roodwangschildpadden en Amerikaanse rivierkreeften; allemaal soorten

EGELOPVANG PAPENDRECHT

'Mooi dat we zo veel dieren kunnen redden, maar het is soms wel écht een gekkenhuis'

Egelopvang Papendrecht richt zich specifiek op het opvangen en verzorgen van zieke egels. Na herstel mogen ze terug de natuur in.

"Voorheen vingen we zo'n zeshonderd egels per jaar op. De laatste jaren zijn dat er meer dan twaalfhonderd," aldus Ferry van Jaarsveld, beheerder van de Egelopvang. "Ik vind het mooi dat we zo veel dieren kunnen redden, maar het is soms wel écht een gekkenhuis. De toename in aantallen hangt samen met de relatief zachte winters. Egels weten niet meer of en hoelang ze in winterslaap moeten gaan, of worden tussentijds vaak wakker. Daarnaast zijn mensen eerder geneigd om egels die ze in de natuur of tuin tegenkomen direct naar de opvang te brengen, terwijl er niets mis is. In de zomer gaan moederegels bijvoorbeeld op zoek naar voedsel. Als zij wordt meegenomen, blijven haar jonkies alleen achter. We adviseren mensen daarom bij twijfel altijd even te bellen. We weten snel genoeg of er iets mis is. De egels die we opvangen, hebben een paar weken, soms maanden nodig om weer op kracht te komen. Ze worden allemaal geregistreerd en onderzocht op conditie, huid en stekels, gebit, gewicht, parasieten en geslacht. Om deze dieren aan het einde van het traject hun vrijheid terug te geven en in de natuur te zien dartelen, vind ik misschien wel het allermooiste van dit werk."

WILDOPVANG KROMMENIE

‘Ons doel is altijd om dieren zelfredzaam terug de natuur in te laten gaan’

Bij Wildopvang Krommenie worden niet alleen vogels, maar bijvoorbeeld ook hazen en egels opgevangen.

“Alle dieren worden nagekeken, onderzocht op breuken, parasieten en ziekten,” aldus Nina Schouten, beheerder van de wildopvang. “Ons doel is altijd terugkeer in de natuur waarbij ze zichzelf kunnen redden. Het ene dier heeft training nodig, een ander heeft voldoende aan medische zorg en weer een derde dier moet opnieuw leren zwemmen of lopen. Wildopvang Krommenie werkt met een zestigtal vrijwilligers, in twee ploegen per dag. De meest hectische periode loopt van april tot en met september. Bosuilen kunnen in maart hun eerste nest al hebben, vanaf mei zijn alle trekvogels terug uit hun overwinteringsgebied en worden overal dieren geboren. Als die bij ons terechtkomen, omdat ze gewond zijn of uit het nest gevallen, moeten we alle zeilen bijzetten. Het metabolisme van die kleintjes is zo hoog dat ze elke vijftien tot dertig minuten eten nodig hebben. Meerdere vrijwilligers zitten fulltime bij de kuikens, met een kookwekkertje om ze op tijd eten te geven. Vogels die een tijdlang binnen hebben gezeten om te herstellen, laten we buiten in een veilige omgeving rondvliegen om hun conditie weer op te bouwen. Hazen en egels zitten in speciaal ingerichte hokken, voor de vogels zijn er buitenvolières. Zodra de dieren zijn hersteld, zetten we ze terug in het wild.”

die van nature niet voorkomen in ons land, maar hier wel prima gedijen. Het beleid en de taak van de overheid is dat deze dieren bestreden dienen te worden. Maar als Dierenbescherming zitten we met een dilemma zodra ze hulp nodig hebben. Wij zijn er namelijk niet voor de bestrijding, wij zijn voor bescherming en hulp aan ieder dier. En we handelen dus ook altijd in hun belang.”

VERANTWOORDELIJKHEID

De kosten voor de dierenambulancerit, (medische) zorg en opvang van een huisdier zijn in eerste instantie voor rekening van de eigenaar. Voor in het wild levende dieren geldt dit vanzelfsprekend niet. Ook andere onkostenvergoedingen gaan niet op voor dieren in het wild. Hoewel alle gemeenten in ons land de wettelijke plicht hebben om zwerfende gehouden dieren zonder eigenaar op te laten vangen, nemen ze niet

allemaal hun verantwoordelijkheid. Kostendekking is dus een speerpunt. Kees: “Ga maar na: alleen het wagenpark van onze dierenambulances kost jaarlijks al meer dan een miljoen. Dat is nog buiten de meldkamer, medewerkers, opleidingen enzovoorts gerekend.” Toch blijft het lastig, want waar trek je de grens? Wildopvangcentra moeten vaker een beroep doen op een onkostenvergoeding van de gemeente en/of provincie of blijven overeind dankzij donaties en giften. Dat geldt ook voor die van ons. Al neemt dat natuurlijk niet weg dat de Dierenbescherming altijd alles zal doen om dieren te helpen. Ook als daar geen financiële tegemoetkoming tegenover staat.

Hulpbehoevend dier? Bel 144!

Mocht u een dier aantreffen dat verzorging nodig heeft of is er sprake van onnodig lijden, twijfel niet en schakel hulp in. Bel de dierenambulance op 144. De meldkamer maakt een inschatting of het noodzakelijk is dat het dier wordt opgehaald voor vervoer naar de dierenarts of opvang.

‘Alleen het wagenpark van de dierenambulances kost al meer dan een miljoen per jaar’

Het verloop van een melding

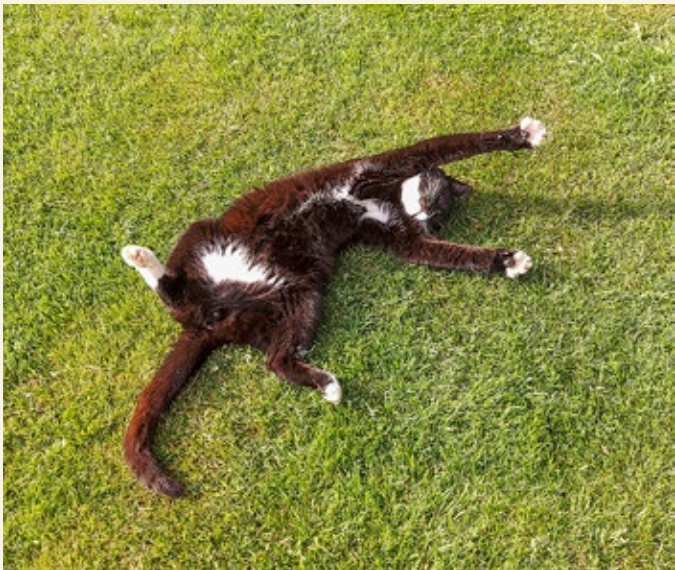
Luiwammesen

Nu de herfst nadert, breekt voor veel dieren in de natuur een drukke tijd aan. Ze bouwen voedselreserves op of zoeken een veilig plekje om in winterslaap te gaan. Tijdens een boswandeling kunt u eekhoorns zien die druk zijn met het verzamelen van zaden en noten. Ook reeën zijn aan het 'aanvetten' voor de winter. Onze huisdieren hebben ondertussen weinig last van al die drukte buiten en luieren nog maar even ongestoord verder.

Steeds meer plek

Lola, onze cane corso-puppy. Ze kan overal heerlijk uitgebreid liggen slapen en ze neemt daarbij steeds meer plek in. Snurken kan ze ook al goed: typisch voor cane corso's. **Rianne van Boxtel, Schijndel**

Kriebelen maar

Onze lieve Moorke is een echte schootpoes maar ook een luiwammes. Hier op een snikhete dag bij ons op het erf gaat hij er echt even voor liggen en verwacht hij gekriebeld te worden. **Froukje Haarsma, Ruigahuizen**

Mailbox verwijderd

Mauw Mauw heet eigenlijk anders, maar omdat ze je vaak verwelkomt met veel gemiauw en behoorlijk dwingende knuffels, noemen we haar zo. Ze zit en ligt graag op mijn toetsenbord en heeft zo een keer mijn halve mailbox verwijderd. **Aletta Eikelboom, Den Haag**

Op de kookplaat

Dit is Kenneth, onze twaalfjarige kat. Alle lekkere slaapplekjes ten spijt, kiest ze ervoor om lekker te gaan liggen op onze inductiekookplaat. **Corine Bronkhorst, Overberg**

Uitgeteld

Ik doe al jaren pleegopvang voor het Dierenbeschermingscentrum in Amersfoort en dit nestje van vijf kittens werd op 11 maart geboren. Vooral na het melk drinken bij mama werden het echte luiwammes, maar ook een uurtje spelen was behoorlijk vermoeiend. Met tien weken zijn de kittens geadopteerd en een weekje later ook moederpoes Trudy. **Ellis Haring, Amersfoort**

Rennen en relaxen

Hier mijn Roemeense hondjes. Ze wonen alweer heel wat jaren bij ons. Ze hebben op ons erf alle ruimte om te rennen en te relaxen. Maar op het gras in de schaduw is toch hun favoriete plek om een dutje te doen. **Sascha Heddes, Schagerbrug**

In de kast

Onze Ashley: wat was ze klein en wat sliep ze vele uren heerlijk in het keukenkastje! **Patricia Blomkwist-Markens, Almere**

Drie pootjes

Dit is onze lieve rode kater Barney. We hebben hem een paar jaar geleden geadopteerd uit het dierenasiel in Born. Helaas is hij aangereden door een auto die vervolgens is doorgereden en gaat Barney tegenwoordig met een achterpootje minder door het leven. Maar we zijn dolblij dat hij nog bij ons is en volop kan genieten en luieren! **Joël Roufs, Maasbracht**

VOLGENDE KEER: WINTERVACHT

Als het koud is buiten trekken wij gewoon een extra trui of dikke jas aan. Voor dieren geldt dat niet. Sommige soorten gaan daarom 's winters naar warmere gebieden, andere dieren zijn gezegend met een dikke wintervacht. Voor het volgende nummer zoeken we foto's van dieren, thuis of in de natuur, met een vacht die ze zonder problemen de winter door loodst. Hebt u zo'n foto? Wij ontvangen 'm graag uiterlijk 1 november via foto@dierenbescherming.nl, o.v.v. uw naam, woonplaats en een begeleidend tekstje.

**'Juist omdat ik me niets
ergers kan voorstellen
dan afscheid te moeten
nemen van je dieren,
voel ik de relevantie
van dit werk'**

Dierenbuddy

Voor dier en mens

Wat doet het met huisdieren als ze noodgedwongen weg worden gehaald uit hun vertrouwde omgeving, omdat de eigenaar ze door ziekte, ouderdom of een handicap niet meer de zorg kan bieden die ze nodig hebben? De dierenbuddy's van de Dierenbescherming doen waardevol werk; zij ondersteunen chronische zieke en oudere mensen bij de dagelijkse zorg voor hun dieren, met als doel om ze zo lang mogelijk van elkaars gezelschap te laten genieten. Inmiddels zijn onze dierenbuddy's in 43 gemeenten actief. En mét succes!

Drie van hen vertellen op deze pagina's waarom ze kozen voor deze manier van vrijwilligerswerk.

Carin Bossink werkt als psycholoog voor een HR-adviesbureau. Ze is daarnaast dierenbuddy voor vier konijnen en twee katten.

"Ik ben nu bijna anderhalf jaar dierenbuddy bij Karin en haar konijnen en katten. Karin zit in een rolstoel. Toen de zorg voor haar dieren te zwaar werd, schakelde ze de hulp van Dierenbuddy in. Eerder zorgde ik voor twee oude

teckeltjes, dus ik doe het werk al veel langer. We zaten destijds in een poule met zeven dierenbuddy's, die allemaal een deel van de ondersteuning voor hun rekening namen. Met deze mensen heb ik nog steeds contact; we gaan een of twee keer per jaar uiteten. Ik ben al minstens twintig jaar lid van de Dierenbescherming, maar ik wilde ook actief iets bijdragen. Het fijne van Dierenbuddy vind ik dat ik het makkelijk kan combineren met mijn reguliere baan.

Op woensdag werk ik vaak thuis. Mijn bezoek aan Karin en haar dieren is dan een fijne onderbreking van de werkdag. Konijnen worden vaak in een andere categorie weggezet dan honden of katten. Ze zijn een beetje een ondergeschoven kindje. Terwijl ik juist dol op ze ben; ik heb er zelf ook twee. Konijnen zien er schattig uit en zijn sociaal. Ze gaan een band met mensen aan en zijn eigenwijs. Bij Karin ben ik meestal een uurtje bezig. Ik verschoon de

dierenverblijven, geef ze een snoepje, knuffel met ze, maar ik ben ook weleens met de konijnen naar de dierenarts gereden. In mijn rol als dierenbuddy vind ik ook het menselijke contact waardevol. Ik ben er niet alleen voor de dieren, maar ook voor de eigenaren. Juist omdat ik me niets ergers kan voorstellen dan dat je je dieren weg moet doen omdat je er door ziekte of ouderdom niet meer voor kan zorgen, voel ik de relevantie van dit werk zo sterk."

Joyce Hobé is vier jaar dierenbuddy, sinds enkele maanden voor kat Mimi. Ook werkt ze wekelijks als vrijwilliger op de hondenafdeling van het asiel.

"Ik heb zelf een rode kater, Rebel, die ik met mijn man en dochter heb geadopteerd uit het dierenopvangcentrum in Spijkenisse waar ik al zo'n elf jaar werk. Vier jaar geleden meldde ik me aan als dierenbuddy nadat ik een oproep op

social media voorbij zag komen. Dierenbuddy is een mooi concept, vind ik. Je komt bij mensen thuis over de vloer. We ondersteunen ze bij het verzorgen van hun huisdier, mits de basiszorg op orde is. Ze krijgen gezelschap en aanspraak, maar zijn bovenal gelukkig dat ze geen afstand hoeven te doen van hun geliefde huisdier. Dierenbuddy's komen maximaal vier keer per week bij mensen thuis, maar de behoefte is per hulpvraag anders. Bij Mimi helpen we

twee keer per week. Ik doe het samen met een andere dierenbuddy. Voor mij is het de eerste keer dat ik voor een kat zorg. Eerder was ik dierenbuddy voor achtereenvolgens twee honden. De eerste hulpvraag stopte omdat de gezondheid van de eigenaresse te slecht werd. Deze hond is herplaatst en heeft een fijn nieuw thuis gevonden. Met de tweede hond maakte ik lange wandelingen. Vaak stond ze al kwispelend met haar baasje te wachten voor het raam. Sinds

juni zorg ik wekelijks voor Mimi. Ik maak haar kattenbak schoon, geef vers water, kijk of ze nog genoeg brokjes heeft, check of het goed met haar gaat en we knuffelen. Het doel van Dierenbuddy is dat mens en dier zolang mogelijk van elkaars gezelschap kunnen genieten. Ik ben blij dat ik de kans heb om me in te zetten op een manier die bij me past. Ik heb een groot hart voor dieren, maar help hiermee ook mensen. Dat geeft voldoening."

'Ik heb een groot hart voor dieren, maar help hiermee ook mensen. Dat geeft voldoening.'

Riet de Smit is gepensioneerd. Ze wandelt wekelijks twee keer met hulphond Harley. Ook verschoont ze als dierenbuddy de kattenbak bij een mevrouw met de ziekte ALS.

“Marjon heeft een bindweefsel-aandoening en zit in een rolstoel. Koningspoedel Harley is sinds drieënhal jaar haar hulphond. Hij wijkt niet van haar zijde en biedt Marjon praktische ondersteuning. Zo opent hij deuren, raapt dingen van de

grond op en haalt flesjes water uit de koelkast, om maar een paar voorbeelden te noemen. Ik maak wekelijks twee keer een lange wandeling met Harley, zodat hij even lekker hond kan zijn. Maar er zijn meer dierenbuddy's die hem uitlaten. Voor ons allemaal regelt Marjon eens in de zoveel tijd een hapje en drankje. Heel lief! En fijn dat we voor elkaar kunnen inspringen als er iemand op vakantie gaat of een keer niet kan. Ik vind Dierenbuddy zo'n mooi initiatief. Je ondersteunt mensen bij de zorg voor hun dieren, zodat ze

samen kunnen blijven. Zeker voor oudere dieren is het lastig om een nieuw thuis te vinden. Je wilt niet dat ze hun laatste jaren in het asiel doorbrengen. Ik waardeer Dierenbuddy misschien nog wel meer door het meldkamerwerk dat ik jarenlang voor de Dierenbescherming heb gedaan. Ik had regelmatig wanhopige mensen aan de telefoon die bijvoorbeeld naar het verzorgingshuis moesten of ziek waren, maar niemand hadden om voor hun dieren

te zorgen. Dat vond ik zo verdrietig. Destijds verwees ik ze door naar andere instanties, maar nu kunnen we ook met Dierenbuddy ondersteuning bieden. Hoewel ik niet ben opgegroeid met dieren, was ik wel altijd dol op ze. Eenmaal volwassen koos ik altijd heel bewust voor asielkatten, oudere afdankertjes, sommige knap van lelijkheid. Niets zo mooi als een asieltier te zien opbloeien. Nu geef ik al mijn liefde aan de dieren die ik mag uitlaten en verzorgen als dierenbuddy, dat vind ik ook heel mooi.”

‘Ik vind Dierenbuddy zo’n mooi initiatief. Je voorkomt dat huisdieren en eigenaren uit elkaar worden gehaald én dat dieren in het asiel terechtkomen.’

Nieuwsgierig geworden?

Op dierenbescherming.nl/dierenbuddy leest u meer over Dierenbuddy.

Voorlichting en educatie

Kinderen leren over dierenwelzijn

De Dierenbescherming wil kinderen laten zien hoe belangrijk het is om goed voor dieren te zorgen. Dat ze weerloos zijn en afhankelijk van onze zorg. Kennis is daarbij belangrijk. Want hoe zie je dat een hond of een kat blij is, of boos? Wat hebben dieren nodig op het gebied van voeding en vermaak om een fijn leven te leiden? Met een speciale dierenambulance bezoeken we scholen door het hele land, er zijn informatieve digitale lessen, materiaal voor spreekbeurten en scholenvoorlichters spelen het Dierenbeschermersspel met kinderen in de klas.

Waarom jeugdeducatie?

We vinden het belangrijk dat kinderen leren om respectvol met dieren om te gaan en voor ze te zorgen. We willen kinderen bewust maken van de waarde van dieren en ze inspireren om bij te dragen aan dierenwelzijn. Daarvoor moeten ze kennis opdoen over de aard en het gedrag van dieren, en – net zo belangrijk – we willen ze aan het denken zetten hoe we in de maatschappij met dieren omgaan. Zodat ze uiteindelijk opgroeien tot verantwoordelijke volwassenen.

Wat doen we in de klas?

Vrijwillige scholenvoorlichters van de Dierenbescherming komen langs op scholen. Zij geven gastlessen met het

Een gastles aanvragen of scholenvoorlichter worden?

Wie een gastles van de Dierenbescherming wil voor zijn of haar basisschool-leerlingen, kan een aanvraag doen op dierenbescherming.nl/gastlessen.

Lijkt het u leuk om op geregelde – en vrijwillige – basis voor lagereschool-kinderen een les over dierenwelzijn te verzorgen, reageer dan via onze vacature-pagina: dierenbescherming.nl/vrijwilligersvacatures.

Dierenbeschermersspel. De kinderen zien filmpjes over dierenonderwerpen en beantwoorden hier in teamverband vragen over. Kennis opdoen over dierenwelzijn én leren nadenken over dierenwelzijnskwesties en maatschappelijke dilemma's, dat is het uiteindelijke doel van de les. Vorig jaar gaven ze ruim 450 lessen en werden meer dan 12.000 kinderen bereikt.

Welke thema's komen aan bod?

Het werkveld van de Dierenbescherming in de volle breedte komt terug in de thema's. Dat betekent aandacht voor huisdieren, dieren in de veehouderij en in het wild levende dieren. En natuurlijk komen ook de opvang- en vervoerswerkzaamheden van de Dierenbescherming aan bod. Een greep uit de twintig onderwerpen: noodnummer 144, red een dier, hondentaal, meer begrip voor de vis, zwerfafval, Beter Leven keurmerk en verzorging van konijnen.

Hoe ziet de update eruit?

Er zijn twee actuele onderwerpen toegevoegd. Allereerst de wolf, die de gemoe-deren flink bezighoudt. Wat is de wolf eigenlijk voor een dier, welke plek neemt hij in de natuur in en kunnen we met de wolf goed samenleven in een dichtbevolkt land? De tweede update gaat over vegetariërs. Statistisch gezien zit in iedere klas wel een kind dat geen vlees eet. Op luchtige wijze komen vooroordelen en clichés over

Vorig jaar gaven onze scholenvoorlichters ruim 450 lessen en werden meer dan 12.000 kinderen bereikt

vegetariërs aan bod. En serieuze zaken: wat is de impact op het klimaat en dierenleed dat gepaard gaat met de veehouderij wanneer je minder of geen vlees eet?

Wat is er nog meer nieuw?

De nieuwe versie is verrijkt met een aantal verhaallijnen, zodat er meer verdieping

komt in de les. De kinderen hebben nu als 'missie' om het leven van een specifiek dier te verbeteren: van een hond, egel of varken. De punten die de teams verdienen met goede antwoorden dragen gezamenlijk bij aan een beter leven voor het respectievelijke dier. Die verbeteringen zijn in aantrekkelijke animaties zichtbaar gemaakt op het digibord: je ziet voor je ogen dieren in hun eigen wereld opbloeien.

Wat vinden leerkrachten en kinderen?

Dat is nog afwachten; in het zojuist gestarte schoolseizoen gaan de scholenvoorlichters op pad met het nieuwe materiaal. De eerste test op een zomerschool pakte in ieder geval goed uit.

En de makers?

Het nieuwe lesmateriaal is intern ontwikkeld in samenspraak met scholenvoorlichters, maar had niet gemaakt kunnen worden zonder de animaties van Motion Design Studio WOUW en de technische realisatie van Proton. Wouter Kroese (WOUW): "De oorspronkelijke vraag was voor drie animatiefilms. Dit is uitgegroeid tot de gehele basisschoolquiz. Voor ons een mooie kans om te experimenteren met interactieve vertelvormen. In plaats van een vaste speeltijd bepalen de leerlingen nu het tempo van de animatie. Super leuk om samen met Lars van Kleef (Proton) en de Dierenbescherming deze speelervaring te ontwikkelen."

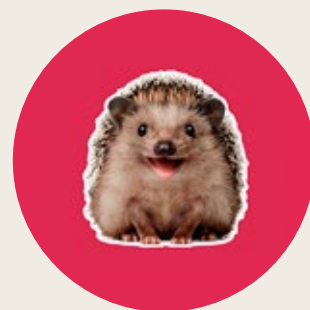
Toby, Pip en Tommy

Met het dierenbeschermersspel hebben kinderen als 'missie' om het leven van een specifiek dier te verbeteren.

Varkentje Toby staat voor de varkens in de vee-industrie en voor het systeem waarin we varkens houden.

Bovenbouw groep 7/8

Egel Pip voor in het wild levende dieren en voor hoe moeilijk egels het hebben met die versnipperde stukjes groen en betegelde tuinen.

Middenbouw, groep 5/6

Asielhond Tommy voor het houden van huisdieren: hoe zorg je voor een hond?

Onderbouw, groep 3/4

Janina van der Drift

Kalverliefde houdt koe en kalf bij elkaar

Lang niet iedereen weet dat koeien elk jaar een kalf moeten krijgen om voldoende melk te produceren voor onze consumptie, én dat zo'n kalfje in de regel direct na de geboorte bij de moeder wordt weggehaald. Dat gegeven stond Janina van der Drift zo tegen dat ze een aantal biologische boeren bij elkaar bracht die moederkoeien en hun kalfjes samen laten blijven, buiten in de wei. De biologische melk en yoghurt van deze koeien is in zo'n duizend supermarkten onder de naam Kalverliefde, herkenbaar aan de roze pakken, verkrijgbaar.

Hoe is Kalverliefde ontstaan?

"Het drinken van melk van koeien die worden gescheiden van hun kalveren stond me al langer tegen. Ik kon er niet meer van wegstijgen toen een vriendin een paar jaar geleden haar kraamfeest organiseerde op een boerderij. Ik was daar met mijn dochters. Zij gingen naar de kalfjes kijken, maar ik wilde die stal niet in. Omdat ik wist dat ik daar geconfronteerd zou worden met kalveren in eenlingboxen, zonder hun moeder. Ik heb mijn dochters alleen naar

binnen laten gaan. Dat schuurde. Ik vond dat ik geen melk kon blijven drinken en mijn ogen sluiten voor de realiteit. Dus ik dwong mezelf: óf ik ging alsnog die stal in óf ik stopte direct met het drinken van koemelk. Er bleek een middenweg te zijn. Die dag, dat moment, was het startpunt van mijn zoektocht naar boeren die kalfjes bij hun moeder houden."

Was dat lastig?

"Ik ontdekte dat er al boeren waren die het deden. De melk die de kalfjes niet nodig hadden, verkochten ze als biologisch-dynamische melk. Dat ging veelal om kleinschalige productie en verkoop via bijvoorbeeld een thuistap, dus deze melk was lang niet voor iedereen toegankelijk. Of de melk van zulke boeren verdween in de grote melkplas, waardoor zij geen compensatie kregen voor het feit dat ze het kalfje wel bij de koe hielden. Deze pionierende boeren zijn wat mij betreft de echte helden in dit verhaal. Zij hielden hun kalfjes al bij de koe uit intrinsieke motivatie, maar krijgen nu met Kalverliefde terecht een meerprijs en waardering voor hun inspanningen."

Hoe ben je begonnen?

"Ik ben gaan uitzoeken of ik de melk die kalfjes niet drinken, zou kunnen reguleren en verkopen op plekken waar mensen hun boodschappen doen. Mijn toenmalige werkgever gaf me toestemming om dit idee te pitchen bij een supermarkt op persoonlijke titel. Zo ging het balletje rollen. Toen Albert Heijn een go gaf, heb ik direct mijn baan opgezegd. Ik wilde er vol voor gaan. Als ik faalde, zou het zomaar kunnen dat de

'De kalfjes kunnen spelen, leren, ontdekken in een rijkere omgeving en groeien goed als ze moedermelk drinken'

komende jaren niemand dit meer wilde proberen. En dat was geen optie. Ik voel me extreem verantwoordelijk en kreeg gelukkig steun van mijn familie en vrienden. Ze zijn supertrots dat ik iets ben gaan doen dat écht bij mij past. Het is niet altijd makkelijk; ik moet mijn eigen geld verdienen en marges zijn klein, maar de voldoening is onbetaalbaar."

Waarom is het zo belangrijk dat kalf en koe samenblijven?

"Een kalf is een zoogdier, de naam zegt het al, en hoort op te groeien bij de koe. Het heeft er baat bij als het melk en zorg van de moeder krijgt. Daar zitten een heleboel voordelen aan. Dankzij de band met hun moeder en contact met soortgenoten zijn ze sociaal gezien veel sterker dan wanneer ze direct na de geboorte in een box worden gezet. Ze hebben ook meer ruimte om te bewegen. Ze kunnen spelen, leren en ontdekken in een rijkere omgeving. Ze groeien ook goed als ze moedermelk drinken, zijn gezonder en minder vaak ziek. En kalveren die bij de koe opgroeien, lopen ook minder risico om stereotiep gedrag te ontwikkelen."

Waar is Kalverliefde verkrijgbaar?

De melk en yoghurt van Kalverliefde zijn op steeds meer plekken te koop. Wat in 2022 met driehonderd winkels begon, is meer dan verdubbeld en de drie boeren die zich destijds aansloten hebben er vier bij gekregen. Weten waar u de zuivel van Kalverliefde koopt? Kijk op kalver-liefde.nl/verkooppunten.

Met welke uitdagingen heb je te maken?

“Het lastige met zuivel is dat het vers is. Zodra het in de winkel staat, móet het gaan verkopen. Die houdbaarheid is een spannend ding. De vraag naar Kalverliefde-melk moest ik echt aanwakkeren door te zorgen voor meer bekendheid. Alles wat ik verdien, gaat daarom nu nog direct terug in het merk om de naamsbekendheid te blijven vergroten.”

Open Dag Kalverliefde

Op zaterdag 4 oktober gooit Kalverliefde haar staldeuren open. U bent van harte welkom op de boerderij om van alles te weten te komen over koeien en kalfjes. Schrijft u zich snel in op kalver-liefde.nl/open-dag.

Hoeveel boeren leveren nu aan Kalverliefde?

“Zeven. Zij zijn zo goed bezig. Hun koeien hebben meer ruimte. En bijna alles wat ze hun dieren voeren, komt van eigen grond. Ze hoeven geen krachtvoer te importeren uit gebieden waar regenwouden worden gekapt voor de productie van veevoer. Dat alleen is al een enorme winst voor de natuur. Hun hele manier van boeren is sowieso anders. Ze zetten zich bijvoorbeeld in voor weidevogels en biodiversiteit. En er zijn strenge normen voor de hoeveelheid mest die ze mogen uitrijden, dus de belasting op het milieu is beduidend lager.”

Krijg je ook kritiek?

“Weerstand is er weinig van de boeren; kritiek komt vooral uit de veganistische hoek. Wat ik op zich begrijp. Zij proberen elke vorm van dierlijk gebruik te ontmoedi-

‘Zolang er vraag is naar dierlijke producten moeten we er alles aan doen om het welzijn van dieren in de veehouderij naar een hoger niveau te tillen’

gen. Ik denk alleen dat we moeten erkennen dat zolang er vraag is naar dierlijke producten we er alles aan moeten doen om het welzijn van dieren in de veehouderij naar een hoger niveau te tillen. En dat bereiken we niet door de initiatieven die er zijn af te branden. Kalf bij de koe is een grote stap vooruit. En dus ook iets wat we ten volle moeten omarmen.”

Het kostte vier uur om
Bo van zijn verklitte
vacht te ontdoen.

Bo centraal in najaarscampagne

Gevonden op straat

Op een regenachtige ochtend werd een Maltezer Leeuwkje gevonden langs de weg. Hij zat onder de ontlasting en viezigheid. Een voorbijganger nam hem mee naar huis, waarna de dierenambulance het verwaarloosde hondje naar het asiel bracht.

“Tijdens mijn ochtendwandeling zag ik een hondje lopen zonder eigenaar,” herinnert Jan Willem zich. Met de hulp van twee voorbijgangers kon hij hem pakken en nam hem mee naar huis. Daar droogde zijn vrouw Judith het verkleumde hondje af en liet hem wat eten uit haar hand. Ze belden de dierenambulance, die het hondje – dat de naam Bo kreeg – op kwam halen en naar het asiel bracht. Jan Willem en Judith hadden op dat moment al met elkaar afgesproken dat zij Bo wilden adopteren als hij niet terug zou kunnen naar zijn eigenaar. “We zijn dol op honden, en hebben ruimte genoeg,” aldus Judith.

GEEN BEZOEK

In de opvang werd Bo ontdaan van zijn verklitte vacht, een behandeling die maar liefst vier uur duurde. Later werd ook zijn gebit onder handen genomen door de dierenarts. Bo is uiteindelijk drieënhalve week in de

Het gebit van Bo werd grondig nagekeken.

Ontdaan van zijn vacht vol ontlasting en viezigheid.

Zijn nageltjes werden geknipt.

Langzaam begint Bo zijn draai bij Judith en Jan Willem te vinden.

opvang gebleven. Deels om weer op krachten te komen, maar ook omdat de eigenaar de kans moest krijgen om zich te melden. Om die reden mochten Jan Willem en Judith in die periode niet langskomen om Bo te bezoeken.

GROTE VRIEND

Na drieënhalve week had niemand zich gemeld en konden Jan Willem en Judith Bo ophalen. Het stel heeft drie volwassen kinderen die het huis uit zijn en twee grote honden: Bommel en Babs. “Die eerste dag hadden we Bo al laten kennismaken met de andere twee, dat ging heel goed. Bommel is inmiddels Bo’s grote vriend, terwijl Babs de baas in huis is en Bo af en toe even op zijn plek zet. Omdat Jan Willem veel thuiswerkt, is er altijd wel iemand bij de honden. Belangrijk omdat Bo verlatingsangst zou hebben, zo werd ons verteld. Al hebben we daar tot nu toe weinig van gemerkt.

Wel blaft hij naar andere honden, daar zijn we nu mee aan het trainen.”

TOT RUST

In het asiel werd Bo op een jaar of drie geschat. “Wij denken dat hij jonger is,” zegt Judith. “Soms vertoont hij echt nog puppygedrag. Hij is ook niet gesocialiseerd en herkent geen commando’s, maar daar werken we aan.” Langzaam begint Bo zijn draai in het gezin te vinden en komt hij tot rust. ‘s Avonds voor het slapengaan krijgen ze alle drie een kong, een speeltje, dat we vullen met eten. De twee grote gaan dan slapen in de bijkeuken en Bo in zijn bench in de woonkamer. “De eerste vier nachten sliep ik op de bank bij Bo om hem gerust te stellen,” aldus Judith. “Toen ik weer in mijn eigen bed lag, hielden we de deuren open. Als Bo onrustig werd, praatte ik tegen hem, zodat hij wist dat hij niet alleen was, dan werd hij meteen weer kalm.”

Geef aan de collectant

Bij de Dierenbescherming komt elke drie dagen een hond binnen die is gedumpt of kwijtgeraakt en nooit meer naar zijn baasje terug kan. Onze artsen, verzorgers en vrijwilligers doen er alles aan om dieren zoals Bo te helpen. In de week rondom dieren-dag, van 28 september t/m 4 oktober, gaan weer duizenden collectanten door het hele land de straat op om geld op te halen voor het werk van de Dierenbescherming, voor alle dieren die niet kunnen vragen om hulp, zoals Bo. Elk bedrag, groot of klein, is welkom.

Door het hele land zetten duizenden vrijwilligers zich in voor dieren. De Dierenbescherming is trots op al deze dierenliefhebbers, want zonder hen zouden we ons werk niet kunnen doen. Neem **Ingrid Seuskens**. Zij werkt vanaf de opening in 2014 als gastvrouw en receptioniste bij het Dierenbeschermingscentrum in het Limburgse Born. Eens per week staat ze op de kattenafdeling.

“In 2012 werd ik boventallig verklaard bij mijn voormalige werkgever. Daarna heb ik een sabbatical ingelast. Na 38 jaar fulltime werken, ging er een wereld voor me open. Ik vond het heerlijk. Niet lang daarna kwam ik een oproep tegen voor vrijwilligers bij het nieuw te openen dierenopvangcentrum in Born. Ik heb altijd geweten: als ik ooit vrijwilligerswerk ga doen, dan is het iets met dieren. Ik ben een kattenvrouwje pur sang, dus deze baan was me op het lijf geschreven. De liefde voor

dieren bracht me op deze plek. En het werk is nog vele malen leuker dan ik had verwacht. Als je iets vindt dat je met veel plezier doet, dan ben je een gelukkig mens. Toch?

Als gastvrouw en receptioniste beantwoord ik de telefoon, ontvang gasten, zorg dat de ontvangstruimte er netjes uitziet. Eens per week sta ik op de kattenafdeling. Ik ben opgegroeid met katten. Toen ik op mezelf ging wonen, kreeg ik van een vriendin een kitten, Pluisje. Mooiste cadeau ooit. Katten zijn zelfstandig, eigenwijs, willen tien keer hetzelfde en halen er de elfde keer hun neus voor op. Dat vind ik zo leuk aan ze. Veel katten die bij ons binnenkomen, zijn schuw, hebben nogal

wat meegemaakt. Om ze plaatsbaar te maken bij mensen thuis help ik ze socialiseren. Met een collega doe ik ook de gesprekken met adoptanten. Als ik mijn hart verpand heb aan een dier, ben ik net een tweedehandsautoverkoper. Dan moet en zal ik er de juiste eigenaar voor vinden. Ik heb geleerd dat je op die momenten naar je onderbuikgevoel mag luisteren. Soms is het glashelder. Laatst was er bijvoorbeeld een vrouw die per se een kat wilde die op een specifieke datum was geboren, omdat haar kat een jaar daarvoor op die dag was overleden. Dat belooft natuurlijk al niet veel goeds. Of iemand die op de fiets komt en zegt: 'Zet maar in een doos, neem ik 'm zo mee'. Dat gaan we natuurlijk niet doen, maar het blijft me verbazen hoe achteloos mensen met dieren kunnen omgaan. We maken gelukkig vooral veel hartverwarmende momenten mee. Laatst kwam een man binnen, jaar of dertig, die zei: 'Geef mij maar de moeilijkste kat die je hebt'. Hij hoefde geen knuffelkat, wilde onbaatzuchtig een dier een thuis bieden. We hadden een zwarte zitten, met knalgele ogen, die zich niet liet aanhalen. Een paar maanden later kregen we een foto van hem; de kat lag vredig op zijn borst te spinnen. Dat zijn de succesverhalen die het de moeite waard maken.”

**Ook als
vrijwilliger
aan de slag?**

Kijk op
[dierenbescherming.nl/
vrijwilligers](http://dierenbescherming.nl/vrijwilligers)

‘Als ik mijn hart verpand heb aan een dier, ben ik net een tweedehandsautoverkoper. Dan moet en zal ik er de juiste eigenaar voor vinden.’

Convenant ondertekend

Stap richting een dierwaardige veehouderij

Deze zomer werd het convenant *Stappen naar een dierwaardige veehouderij* ondertekend.

Een belangrijke mijlpaal, want hiermee leggen we samen met sectoren, overheid en markt- en ketenpartijen de basis voor een versnelde transitie naar een veehouderij waarin het welzijn van dieren centraal staat. Ook minister Wiersma van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur zette haar handtekening onder het convenant.

Het convenant werd op 25 juni ondertekend. Hiermee onderschrijven dertien organisaties het belang van de ontwikkeling naar een dierwaardigere veehouderij.

Einde aan kooihuisvesting voor kippen, varkens die hun staart mogen houden en koeien vaker in de wei. Het is een greep uit de afspraken in het convenant *Stappen naar een dierwaardige veehouderij* dat werd ondertekend met als doel om het welzijn van dieren in de veehouderij te verbeteren. Dit gebeurt stapsgewijs richting 2040, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar een goed verdienmodel voor boeren en

ruimte binnen vergunningen. De nieuwe 'Autoriteit Dierwaardige Veehouderij' wordt aangesteld om de voortgang te monitoren en moet de convenantpartijen aanspreken om binnen hun vermogen de noodzakelijke stappen te nemen om een dierwaardige veehouderij in Nederland te realiseren.

AANTOONBAAR BETER LEVEN

Na intensieve en langdurige onderhandelingen is de Dieren-

bescherming met de varkens- en pluimveesector tot belangrijke afspraken gekomen waarmee dieren een aantoonbaar beter leven krijgen. Eerder al was met de melkveesector overeenstemming bereikt over een 'Routekaart naar een dierwaardigere en toekomstbestendige melkveehouderij'. Naast deze plannen droegen we bij aan het Koploperplan van Caring Farmers, dat ook is opgenomen

Einde aan kooihuisvesting voor kippen, varkens die hun staart mogen houden en koeien vaker in de wei. Het is een greep uit de afspraken.

UIT DE PRAKTIJK

**Er zijn al boeren die het welzijn van hun dieren centraal stellen.
En tevens oog hebben voor biodiversiteit en de natuur.**

Zonvarken

Zonvarken werkt klimaat-neutraal en gebruikt rest-stromen van menselijke voedselproductie voor de dieren. Op het driesterren-varkensbedrijf kunnen de zeugen 24/7 naar buiten. Tussen de bomen en het struikgewas, in het gras met een modderpoel in de nabijheid komen ze de dag goed door. Maar wat het zo bijzonder maakt, is de grote speelweide tussen de stallen in. Daar mogen de

zeugen mét hun jongen om beurten grasduinen. Zonvarken is pionier in de varkenshouderij en laat zien dat prettig boeren, dierenwelzijn in combinatie met milieuvriendelijkheid én financiële haalbaarheid realistisch zijn. De coöperatie wil voortrekker zijn van een mooier voedselsysteem met maximaal aandacht voor dierenwelzijn en duurzaamheid.

Oranjehoen

De kippen van Oranjehoen eten restproducten van de akkerbouw gemixt met kruiden als oregano en kurkuma. De voedingsstoffen uit de kruiden maken antibiotica overbodig. De mest gaat naar akkerbouwers in de buurt en afnemers nemen de hele kip af, zodat er niets verloren gaat. Het welzijn van de kippen staat bij Oranjehoen voorop. Ze hebben ruimte, daglicht, warmte van infraroodpane-

len en plateaus in de stal om op of onder te zitten. In de ochtend kunnen ze naar buiten in de overdekte vrije uitloop met strobalen, daglicht, frisse lucht en veel afleidingsmateriaal. Ze kunnen er scharrelen en zonnebaden. De boerderij is energieneutraal. En omdat er geen soja wordt gebruikt in het voer heeft Oranjehoen een CO₂-reductie van veertig procent.

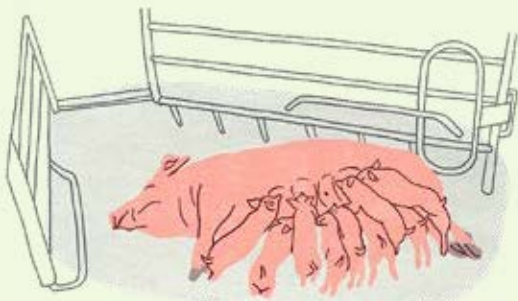
VrijLevenStal

In de eerste VrijLevenStal in Stolwijk liggen de koeien in een ruimte zonder beton, staal en roosters. Maar mét een fijne bedding van zand zodat een optimaal leefklimaat ontstaat. De dieren staan niet ingeklemd tussen buizen boven hun eigen riool en kunnen gaan liggen zoals ze zelf willen. Dat zand is een ideale ondergrond en zorgt ervoor dat de urine wegloopt en via een drainagesysteem

wordt opgevangen. En, minstens zo belangrijk: de koeienvlaaien worden door het zand 'gepaneerd' en veranderen in een soort kroketjes als de machine ze eruit filtert. Doordat de koeienplas niet wordt gemengd met poep ontstaat er geen ammoniak ('stikstof') in de stallen. En de koeien zijn ook nog eens veel gezonder.

Concrete stappen naar verbetering

De afspraken uit de plannen zijn essentieel om uiteindelijk het leven van miljoenen dieren ingrijpend te verbeteren. Een aantal voorbeelden per sector zijn:

Varkenshouderij

- Einde aan het couperen van varkensstaarten
- Invoeren van vrijloopkraamhokken
- Inrichten van varkenshokken met functiegebieden als een varkenstoilet. Zodat de stallucht gezonder wordt en de rest van het hok beter door het varken kan worden gebruikt.

Pluimveehouderij

- Minder dieren per vierkante meter
- Inrichting van stallen die beter aansluiten bij de behoeften van de dieren (functiegebieden)
- Einde aan kooihuisvesting

Melkveehouderij

- Stimuleren van vrijloopstallen
- Meer weidegang
- Experimenteren met het houden van het kalf bij de koe
- Stoppen met onthoornen

in het convenant. Hiermee willen we boeren ondersteunen die al belangrijke stappen richting een dierwaardige veehouderij hebben gezet of dit van plan zijn te doen.

CONCRETE STAPPEN

“Het convenant leidt nog niet tot een volledig dierwaardige veehouderij zoals beschreven in ons Deltaplan Veehouderij,” verklaart Ellen Bien, directeur van de Dierenbescherming. “Wel bevat het belangrijke stappen waar het dierenwelzijn significant door zal verbeteren. De Dierenbescherming staat klaar om de plannen met veehouders, verwerkers, retailers, foodservice en overheid uit te voeren. Daarbij zullen we de nodige barrières en onvoorziene gebeurtenissen moeten overwinnen. Maar door daar flexibel op in te spelen en vast te houden aan de doelen, wordt de veehouderij stap voor stap dierwaardiger.”

VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

Boeren kunnen deze omslag niet direct en vooral niet alléén maken. Daarom is in het convenant afgesproken dat ook supermarkten, verwerkers en andere marktpartijen verantwoordelijkheid nemen. Producten moeten worden afgenomen tegen een eerlijke prijs, zodat boeren bij hogere kosten een redelijk inkomen kunnen verdienen. De komende jaren werken alle

Om de ambities uit het convenant te realiseren, gaan we met betrokken partijen aan de slag in zogeheten werkplaatsen per sector

betrokken partijen samen om nog meer kennis te ontwikkelen, praktijkproeven uit te voeren en afspraken met andere partijen te maken. Zo ontdekken we wat in de praktijk werkt, en kunnen voorlopers sneller stappen zetten. Hiervoor heeft het kabinet € 51 miljoen beschikbaar gesteld.

BEST PRACTICES

Om de ambities uit het convenant te realiseren, gaat de Dierenbescherming met betrokken partijen aan de slag in zogeheten werkplaatsen per sector. In deze samenwerkingsverbanden wordt onder andere onderzoek gedaan naar *best practices* die vervolgens snel uitgerold kunnen worden. Ook is het nodig dat over fokkerij, transport en slacht afspraken worden gemaakt, én voor de andere diersectoren. Het convenant laat ruimte om hier in de toekomst naar te kijken en als Dierenbescherming vinden we het belangrijk dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Wat vindt de Dierenbescherming?

Het convenant *Stappen naar een dierwaardige veehouderij* is een mijlpaal richting een veehouderij waarin het welzijn van dieren structureel beter is. Kunnen we nu tevreden achterover leunen? Zeker niet! De Dierenbescherming streeft naar een veel hoger niveau van dierenwelzijn, zoals beschreven in ons Deltaplan Veehouderij. Want dieren verdienen niets

minder dan een leven waarin zij onbekommerd hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen. In een omgeving die is aangepast aan hun behoeften, in plaats van andersom. Dat wil alleen niet zeggen dat we alle tussentijdse stappen niet omarmen. Meer over ons Deltaplan Veehouderij leest u online op dierenbescherming.nl/deltaplan.

Met de code
DIER krijgt u
25% korting op
Fryske kaas in
de webshop:
defryske.frl.

De Beter Leven kaas van Catharinus

Met het Friese kaasmerk De Fryske bewijst oprichter Catharinus Wierda dat het mogelijk is om kaas te maken op een manier waarbij zowel koe als weidevogel gelukkig is, de natuur kans krijgt om zich te herstellen en de boer een eerlijk salaris verdient.

"Ik noem mezelf een kaasmaker, maar zit niet zelf met mijn handen in de kaastobbe. Ik ben degene die de keten organiseert en werk daartoe nauw samen met melkveehouders en de kaasmakers die de kaas produceren op basis van onze receptuur. Het was een lange weg die me hier heeft gebracht. Na mijn studie Bodemkunde werkte ik als zuivellobbyist in Den Haag, was ik duurzaamheidsmanager bij een grote kaasmaker en voorvechter van eerlijke zuivel in ontwikkelingslanden. In feite heb ik altijd op het snijvlak van veehouderij en duurzaamheid gewerkt, maar op een gegeven moment was dat voor mij niet meer genoeg. Ik besloot dat het anders moest. Verbetering van het huidige zuivelsysteem begint bij de bodem en biodiversiteit. De koeien van onze boeren eten gras en de weilanden worden niet geploegd. Van dit grasland wordt twintig procent

met rust gelaten. Daar ontstaat dan vanzelf biodivers en kruidenrijk gras en hebben weidevogels voldoende beschutting en veiligheid om te broeden. Verder worden de percelen weinig bemest en het waterpeil hooggehouden. Als we dit op meer plekken in het land zouden doen, krijgen we veel biodiversiteit terug. Dierenwelzijn speelt bij ons een voorname rol. De melk die we gebruiken in de kaas komt van koeien die zoveel mogelijk hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen. Ze gaan minstens honderdtachtig dagen per jaar naar buiten en er is voldoende ruimte, licht en lucht in de Beter Leven stallen. En omdat wij niet bij willen dragen aan ontbossing, is het gebruik van soja en palm taboe. En, ook heel belangrijk: waar een heleboel ketens lang en onoverzichtelijk zijn, is die van ons juist transparant. We kunnen onze kazen verbinden aan de aangesloten boeren, die een eerlijke prijs voor hun producten krijgen. Op dit moment zijn we nog een kleine speler in een gigantische zuivelvijver. Mijn missie is dat we groter groeien, met tien of twintig boeren. Zodra andere partijen je zien, rekening met je gaan houden, kun je de normen voor duurzaamheid veranderen. En dat is natuurlijk het ultieme doel."

On the move

Voor veel dieren is migratie een vast onderdeel van het leven. Ze overbruggen gigantische afstanden om voedsel, een partner of veilig leefgebied te vinden. Er zijn ook diersoorten die zich verplaatsen om extreme temperaturen te ontlopen. Migratie kan een risicovolle onderneming zijn. Toch weerhoudt het zo'n 8.000 tot 10.000 diersoorten er niet van om jaarlijks opnieuw de tocht te wagen.

KEIZERSPINGUÏN

Strijd om te overleven

Jaarlijks maken keizerspinguïns een lange reis over het witte continent van Antarctica, omgeven door ijskoude wateren. Het leven van deze soort staat sowieso in het teken van migratie en een voortdurende strijd om te overleven. Nadat de dieren tussen januari en maart hun buik vol hebben gegeten, marcheren ze in april naar hun broedkolonie op de Antarctische ijskap. Een adembenemend schouwspel.

Na de paring bebroeden de vaders de eieren, terwijl de vrouwtjes naar zee gaan om te foerageren. Pas tussen september en oktober keren ze terug. Daarna zijn de uitgehongerde mannetjes aan de beurt en mogen zij naar zee om voedsel te zoeken. In december, als de kuikens groot genoeg zijn, breekt de *quality time* aan: de pinguïns trekken dan samen naar zee om daar tot maart te verblijven.

LEDERSCHILDPAD

Langste migratie van alle reptielen

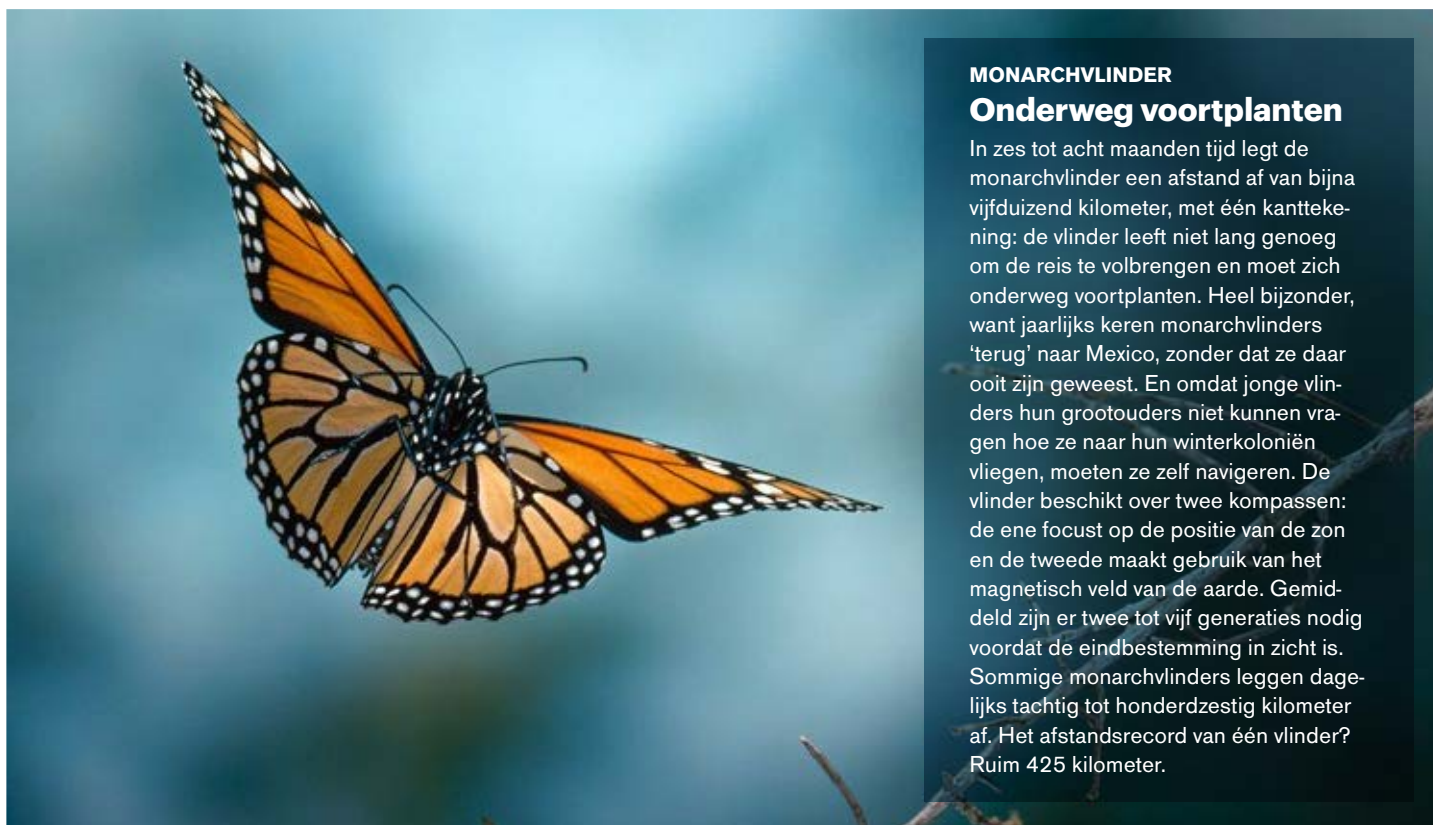
De lederschildpad is de grootste onder de zeeschildpadden en komt voor in alle zeeën ter wereld. Oók in Noordwest-Europa en in de Noordzee. Een enkele keer wordt hij in Nederlandse wateren waargenomen, met name in najaar en winter. Hoewel er verschillende schildpadden zijn die grote afstanden afleggen, heeft de lederschildpad toch wel de langste migratie van alle reptielen op aarde. Hij trotseert namelijk de Atlantische en Stille Oceaan om een goede broedplek te vinden. En dat doet hij al eeuwenlang. Zeeschildpadden zijn de oudste levende reptielen. Ze bewonen onze aarde al 225 miljoen jaar. Voorwaarde is dat er voldoende kwallen zijn om te verorberen. Een uniek kenmerk van de lederschildpad is zijn schild, dat – in tegenstelling tot andere schildpadden – niet hard is. Het is eigenlijk een dikke laag leer met uitsteeksels die zijn rug bedekt. Vandaar ook de Engelse benaming 'leatherback turtle'.

MONARCHVLINDER

Onderweg voortplanten

In zes tot acht maanden tijd legt de monarchvlinder een afstand af van bijna vijfduizend kilometer, met één kantekening: de vlinder leeft niet lang genoeg om de reis te volbrengen en moet zich onderweg voortplanten. Heel bijzonder, want jaarlijks keren monarchvlinders 'terug' naar Mexico, zonder dat ze daar ooit zijn geweest. En omdat jonge vlinders hun grootouders niet kunnen vragen hoe ze naar hun winterkoloniën vliegen, moeten ze zelf navigeren. De vlinder beschikt over twee kompassen: de ene focust op de positie van de zon en de tweede maakt gebruik van het magnetisch veld van de aarde. Gemiddeld zijn er twee tot vijf generaties nodig voordat de eindbestemming in zicht is. Sommige monarchvlinders leggen dagelijks tachtig tot honderd zestig kilometer af. Het afstandsrecord van één vlinder? Ruim 425 kilometer.

NOORDSE STERN**Migratiekampioen**

Elke herfst verlaten miljarden vogels hun broedgebieden en brengen de winter door op plekken waar de omstandigheden gunstiger zijn. Vliegen over grote afstanden is niet zonder risico: het kost een heleboel energie, er moet onderweg voldoende voedsel zijn, woestijnen en oceanen dienen getrotseerd te worden en ze moeten altijd op hun hoede zijn voor roofdieren en slechte weersomstandigheden. De Noordse stern is wat dat betreft de onbetwiste migratiekampioen. Het kleine vogeltje weegt vaak niet meer dan 120 gram, maar vliegt wel van de ene naar de andere pool. Een afstand van zo'n 80.000 kilometer. De Noordse stern onderneemt deze immense tocht om de zomer zowel op de noordpool als de zuidpool mee te maken. De wind helpt daarbij. De stern laat zich dankbaar meevoeren over de oceanen. In ons land broeden jaarlijks zo'n 700 sterns, de meeste in het Waddengebiet.

ZALM**Tegen de stroom in**

Het grootste deel van hun leven brengen zalmen door in de Atlantische en Stille Oceaan, waar voldoende voedsel te vinden is. Zodra ze geslachtsrijp zijn, keren zalm terug naar de rustigere rivieren waar ze geboren werden. Vaak leggen ze hier toe bijna vierduizend kilometer af in grote groepen, en zwemmen ze tegen de stroom in. De vissen worstelen zich daarbij niet door woelig water, maar sparen energie met hoge sprongen en door gebruik te maken van draaikolken die ontstaan op plekken waar de stroming door rotsen, takken en andere objecten wordt gehinderd. Omdat wervelingen in het water wisselend aan beide kanten van een voorwerp ontstaan, krommen de vissen hun lichaam van links naar rechts om er tussendoor te glijden. Desondanks vergt deze reis een boel energie, en sneuvelen veel vissen. Maar als ze dan eindelijk terug zijn op de plek waar ze zelf ter wereld kwamen, kunnen ze zich voortplanten, en begint de cyclus weer opnieuw.

BULTRUG

Non-stop bewegen

Met een lengte van zo'n zeventien meter is de bultrug een van de grootste dieren ter wereld. Ze zijn te herkennen aan hun grote, ietwat plumpe lijf, flippers en platte kop. Bultruggen komen sinds een jaar of twintig steeds vaker voor in de zuidelijke Noordzee. Tegenwoordig worden ze geregeld gezien vanaf het Nederlandse strand, vissend voor de kust alsof het de normaalste zaak van de wereld is. De bultrug heeft een belangrijk record op zijn naam staan: deze dieren leggen de langste migratieroute af van alle zoogdieren op aarde. Ze reizen jaarlijks meer dan 8.000 kilometer. In de warmere maanden verblijven ze rondom de noordpool. Vervolgens gaan ze richting de evenaar om hun broedplek te bereiken. Het zijn geen snelle zwemmers, maar ze kunnen wel non-stop blijven bewegen. Ze hebben voldoende vet gekweekt; tijdens hun lange tocht hoeven ze daarom niet te eten.

De Dierenbescherming zet zich dag en nacht in voor dieren. Dat doen we onder meer met onze dierenambulances, dierenopvangcentra en vele medewerkers en vrijwilligers. We krijgen daarbij hulp van dierenliefhebbers uit alle hoeken van ons land.

Handen uit de mouwen

Medewerkers van Forvis Mazars Rotterdam kwamen onlangs een dagje helpen bij onze opvang in Vlaardingen. Onder meer de ramen van de quarantaine werden struikvrij gemaakt en groene aanslag verwijderd, het hondenveld onkruidvrij gemaakt, de wilgentunnel in de natuurtuin hersteld en alle stekende planten verwijderd. Als kers op de taart namen de medewerkers twee tassen vol lekkers mee voor onze dieren.

Pijnlijke oogandoening

Robbie werd door de dierenambulance naar onze opvang in Almelo gebracht. Hij was niet gechipt, maar had wel medische hulp nodig. Robbie leed aan entropion: een aandoening waarbij de oogleden naar binnen krullen en de wimpers constant over de oogbollen schuren. Ook was hij duidelijk verwaarloosd. Ondanks de pijn was Robbie lief en aanhankelijk. Na een oproep voor Robbie was binnen drie uur het bedrag voor zijn operatie bij elkaar. Maar daar stopte het niet; de donaties bleven binnenkomen. Het extra opgehaalde geld komt ten goede aan de andere dieren in het asiel.

Nét op tijd

In de kadaverbak van de milieustraat in Rijssen werd een levende hen gevonden. Een opletten voorbijganger had het arme dier ontdekt en Dierenambulance Almelo ingeschakeld. De kip zat onder de containerklep op de rand van de afvalbak en was helemaal klam. Gelukkig bleek ze niets te mankeren. Toen ze weer ontspannen in haar verblijf rondscharrelde, was ze klaar voor adoptie. Een nieuw thuis was daarop snel gevonden.

Smerige sloot

Dit zwanenjong dobberde in een sloot die zó smerig was dat het zo goed als vastgeklemd zat in de modder en troep. Met het nodige teamwork wisten onze dierenambulancenvrijwilligers het zwaantje aan de kant te krijgen, waarna het werd opgewarmd in de handen van de rijder. Bij de Vogelopvang bleek dat de kleine avonturier ongedeerd was. Na een verfrissend badje mocht het, omringd door soortgenootjes, opgroeien tot een statige zwaan.

Van alle markten thuis

Dit is Vincent, onze enthousiaste dieren-ambulancevrijwilliger. In het dagelijkse leven werkt hij als hovenier en hij draait ook zijn hand niet om voor wat extra klusjes. Op het terrein van de dierenambulance knipt hij heggen en snoeit bomen, en als het rustig is qua meldingen wast hij de wagen of lapt de ramen. Maar bovenal is Vincent een grote dieren-vriend, die door het hele land katten uit bomen haalt als mensen er zelf niet meer bij kunnen.

Surrogaatmoeder

Deze drie kleintjes werden net op tijd gevonden op een terrein waar graafmachines aan het werk waren. Hun moeder bleek niet in de buurt, maar de situatie was te gevaarlijk om de kittens langer te laten liggen. Gelukkig zat er een moederpoes met katten van ongeveer dezelfde leeftijd bij een van onze pleeggezinnen. We namen de gok om de kittens te introduceren, met succes! Mama accepteerde ze en zo worden ze grootgebracht door een liefhebbende moeder.

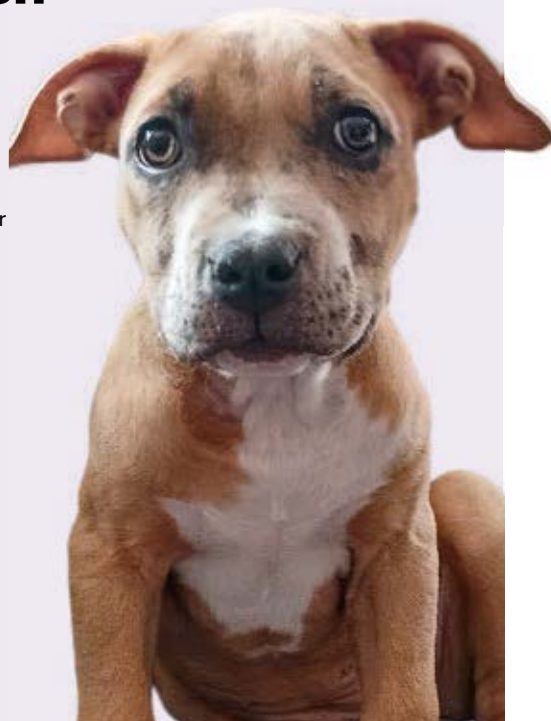

Hulp na inbraak

De medewerkers van dierenartspraktijk Kleine Huisdieren Kliniek Krimpen waren zo geschrokken van een brutale inbraak bij Dierenambulance Zuid Holland Zuid dat ze een inzamelingsactie startten. Dit resulteerde in een geweldige donatie van €1000.

Ondersteboven

Toen Zizi en haar broertjes en zusjes in het asiel werden binnengebracht, schrokken de verzorgers zich rot. De pups waren mager, uitgehongerd, hadden kale plekken en een slechte conditie. Vooral Zizi's toestand was zorgwekkend, klein en kwetsbaar als ze was. Alle acht pups hadden dringend hulp nodig, goede voeding en daarna een fijn nieuw thuis. De zorg voor deze dieren is helaas niet kosteloos. Daarom vroegen medewerkers van Dierentehuis Kennemerland om hulp. Dankzij een heleboel gulle gevers werd een bedrag van €40.000 opgehaald. Hiermee konden we de pups alles geven wat ze nodig hadden. Het resterende geld kwam geheel ten goede aan andere asioldieren die medische zorg nodig hebben. We zijn nog steeds ondersteboven van zo veel dierenliefde.

A woman with short dark hair and glasses, wearing a dark blue quilted jacket and blue jeans, stands in a grassy field. She is smiling and looking towards the camera. In the foreground, several sheep with thick, shaggy wool are gathered. In the background, a large wooden windmill is visible against a cloudy sky. The scene is set in a rural, open landscape.

Ria Vrolijk en Els Wippo zijn veertig jaar samen. Ze hebben een latrelatie en delen de zorg voor hun drie bordercollies en 25 schapen. Hoewel ze heel gelukkig zijn met hun relatievorm hadden ze tot enige tijd geleden formeel niets laten vastleggen. Ze besloten dat het tijd was om hun nalatenschap te regelen. De Dierenbescherming wordt hierin benoemd als erfgenaam én vangt bij overlijden de dieren van Ria en Els op.

"Sinds 1985 zijn we een stel. We kenden elkaar al langer als collega's in de gezondheidszorg, maar de vonk sloeg pas over tijdens een wandelvakantie in Scandinavië. Toen we thuis kwamen, wisten we dat we samen verder wilden. We hebben veel plezier met z'n tweeën, altijd gehad, kunnen goed samenwerken en delen onze liefde voor wandelen, dieren en de natuur. Sinds kort zijn we allebei met pensioen, en dat bevalt goed. Ons werk hebben we langzaam afgebouwd, zodat we aan het idee konden wennen. Nu ondernemen we van alles. We hebben een weiland waar de schapen jaarrond buiten staan en onze honden die de kudde drijven. Vanaf de woonboot van Els kijken we over de wei uit. Dieren die bij ons komen, mogen hun leven lang blijven. En als we op vakantie gaan, nemen de zus van Els en haar vriend de zorg voor de honden en schapen over. Zij hebben zelf ook dieren in de wei staan, dus wij doen omgekeerd hetzelfde voor hen. Zo konden we deze zomer een paar weken naar Schotland, waar vrienden van ons wonen met vierhonderd schapen. Daar gingen we mee de bergen in; geweldig was dat."

VANGNET

"Toen enkele mensen in onze omgeving kwamen te overlijden, en we zagen hoeveel gedoe het geeft als een nalatenschap niet goed geregeld is, besloten we

ons testament op te laten maken. Verhalen die we lazen in dit blad van mensen die hadden besloten om na te laten aan de Dierenbescherming inspireerden ons. De gedachte dat je een leeftijd bereikt waarop je niet meer aan nieuwe dieren durft te beginnen, speelde door ons hoofd. Die angst viel weg toen we beseften dat er een vangnet is. De Dierenbescherming kan dieren bij overlijden opvangen en herplaatsen. En dat je dan met je nalatenschap automatisch een goed doel steunt, vonden wij heel mooi.

GOED REGELEN

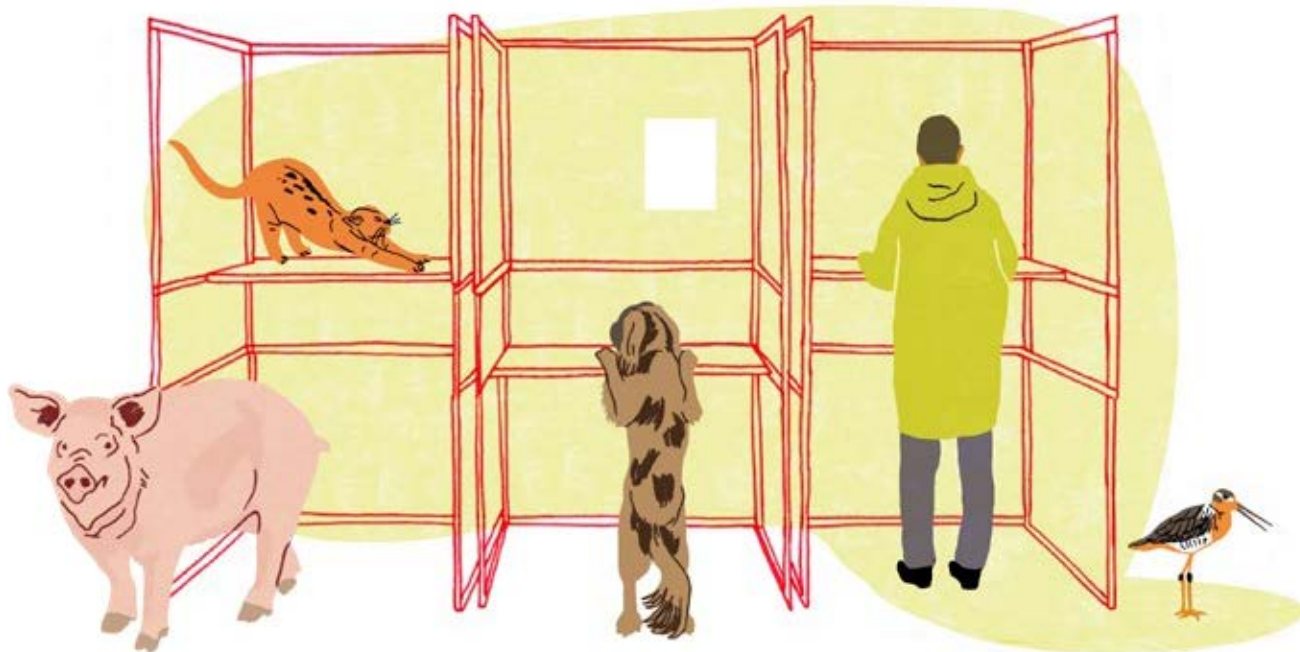
"Dieren zitten toch vaak in een verdomhoekje. In ons land zijn een aantal zaken heel goed geregeld, maar als je kijkt naar de bio-industrie – Nederland is wereldleider, afgrijpselijk – dan weet je dat er op dit gebied nog veel te winnen is. De Dierenbescherming draagt zorg voor dieren over de volle breedte en dat spreekt ons aan. En weet je, wij hebben een lieve familie die we onze nalatenschap van harte gunnen, maar ze hebben het geen van allen nodig. Een goed doel als de Dierenbescherming is dan een prachtig alternatief. Voor ons gold: je moet je nalatenschap goed regelen, er even serieus voor gaan zitten, en daarna laat je het los en ga je weer lekker verder leven. Vroeger hadden mensen alleen een testament als ze rijk waren. Inmiddels is het heel normaal geworden, en logisch ook."

‘Wij hebben een lieve familie die we onze nalatenschap van harte gunnen, maar ze hebben het niet nodig. Een goed doel als de Dierenbescherming is een prachtig alternatief.’

Meer weten over nalaten?

Wilt u van gedachten wisselen over uw nalatenschap of bent u benieuwd naar de mogelijkheden? Neem vrijblijvend contact op met een van onze relatiebeheerders. Zie pagina 39 voor meer informatie.

Diervriendelijk stemmen – zo doet u dat!

Wilt u bij de landelijke verkiezingen in oktober dieren een stem geven?
Deze vragenrubriek helpt u op weg.

1 Wat als ik snel wil weten waar ik op kan stemmen voor dieren?

U kunt altijd een online stembulp invullen, bijvoorbeeld stemwijzer.nl. Geef daarbij aan dat u de stellingen over dierenwelzijn extra belangrijk vindt. Het is al geweldig dat u met uw stem wilt opkomen voor dieren.

2 Hoe weet ik of een politieke partij dierenwelzijn belangrijk vindt?

Kijk hoe uitgebreid partijen dierenwelzijn hebben opgenomen in hun programma. Let vooral op concrete plannen en daden. Kijk bijvoorbeeld of een partij pleit voor het veranderen van dierenrechten in de grondwet, of regelmatig moties indient voor strengere regels en wetten. Dat zijn vaak goede signalen. Let ook op het stemgedrag van de partij in de Tweede Kamer: stemmen ze daadwerkelijk voor beter dierenwelzijn of kiezen ze voor andere belangen als het erop aan komt?

3 Is het zinvol om rekening te houden met dierenwelzijn tijdens het stemmen?

Jazeker! De landelijke politiek bepaalt belangrijke wetten en regels over onder meer dieren in de veehouderij, in de natuur, proefdieren en huisdieren. Wat partijen inbrengen en hoe ze stemmen in de Tweede Kamer maakt daadwerkelijk verschil voor miljoenen dieren.

4 Waar kan ik zien hoe partijen in het verleden gestemd hebben?

Er zijn websites waar u stemgedrag in de Tweede Kamer kunt opzoeken, zoals partijgedrag.nl. Of bekijk parlementaire moties en stemmingen via tweedekamer.nl. Daar ziet u of partijen in de praktijk vóór of tegen dierenwelzijnsmaatregelen stemmen.

5 Wat doet de Dierenbescherming buiten verkiezingen om?

Wij volgen politieke ontwikkelingen op de voet en zetten ons via lobby in om dierenwelzijn een plek te geven in beleid en wetgeving. Denk aan het beïnvloeden van Kamerdebatten, beleidsnota's en wetsvoorstellen op onderwerpen als veehouderij, gezelschapsdieren, dierproeven en fauna-beheer. We onderhouden contact met Kamerleden, fractiemedewerkers, ministers, ambtenaren en beleidsadviseurs. Zij worden actief benaderd met voorstellen, suggesties en vragen om dierenwelzijn mee te nemen in hun werk door middel van *position papers* en beleidsnotities.

Dierendebat 2025

Voorafgaand aan de verkiezingen organiseert de Dierenbescherming, in samenwerking met de Dierencoalitie, op 17 oktober het Dierendebat 2025. U volgt het debat via een livestream op nieuwsport.nl.

Voor al uw vragen en opmerkingen kunt u onze klantenservice bereiken via 088 811 3000 van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur.

facebook.com/deDierenbescherming

instagram.com/Dierenbescherming

X.com/Dierbescherming

bsky.app/profile/dierenbescherming.nl

linkedin.com/company/de-dierenbescherming

Word vrijwilliger

Zonder de inzet van onze duizenden vrijwilligers zou de Dierenbescherming niet kunnen bestaan. Werken bij de Dierenbescherming is leuk, betekenisvol en leerzaam bovendien. Lijkt het u ook leuk om te werken met dieren? Wij zijn blij met iedereen die ons wil helpen. Zo zijn we regelmatig op zoek naar asielmedewerkers, scholenvoorlichters en dierenambulance-rijders. U bekijkt alle vacatures bij u in de regio op dierenbescherming.nl onder het kopje 'Vacatures'.

'Wacht niet tot je pensioen om te ontdekken dat werken voor iets anders dan geld óók heilzaam is voor jezelf'

Sebastian is vrijwilliger op de dierenambulance

BEELD ERIK BUIJS

Nalaten aan de Dierenbescherming

Mensen die ervoor kiezen om de Dierenbescherming op te nemen in hun testament laten hun liefdevolle zorg voor dieren voortleven en dragen ook in de toekomst bij aan een verbetering van dierenwelzijn. Omdat wij volledig afhankelijk zijn van giften en donaties is elk bedrag, groot of klein, bijzonder waardevol. Wilt u meer weten over de mogelijkheden om na te laten aan de Dierenbescherming? Neem dan vrijblijvend contact op met ons Team Bijzondere Giften.

Jana van Muijden, Agnes van Veen, Martijn Landman, Sonja de Boo-Koremans
T 088 811 3066

E nalaten@dierenbescherming.nl

I dierenbescherming.nl/nalaten

Hebt u ons opgenomen in uw testament?

Laat het ons weten; wij bedanken u graag.

Dierenleed melden?

Neem dan contact op met het landelijke meldnummer van de politie: 144

Website

dierenbescherming.nl

Service & Informatie

Postbus 85980,
2508 CR Den Haag
T 088 811 3000
dierenbescherming.nl/klantenservice

Raad van Toezicht

Karin Broekhuizen (voorzitter),
Marije Eleveld, Franck Meijboom,
Nicolien van den Biggelaar,
Johan van Hoof, Ralph van Disseldorp

Directeur/Bestuurder

Ellen Bien

Ledenraad

dierenbescherming.nl/ledenraad
Wendy van Vliet (voorzitter)

Lidmaatschappen

- Vanaf € 36 per jaar
- Lidmaatschap Gezin: € 58 per jaar (bent u lid en wilt u dit omzetten naar een gezinslidmaatschap? Neem contact op met Service & Informatie)
- Bedrijfslidmaatschap: € 100 per jaar

Meer informatie op dierenbescherming.nl

De Dierenbescherming voert incasso's einde maand uit. Rekeningnummer (IBAN): NL05INGB0003963156
Incassant ID Dierenbescherming: NL56ZZZ404073190000

De Dierenbescherming wordt gesteund door:

De Dierenbescherming voert het CBF-keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Dit houdt in dat de Dierenbescherming voldoet aan de strenge eisen op het gebied van financieel beheer, organisatie, bestuur en fondsenwerving.

COLOFON Coördinatie en eindredactie: Annelie Verhagen Teksten: Ina Vaas, Annelie Verhagen Correcties: Jan van de Staij Vormgeving: Martin Raven

Lithografie: Studio Boon Drukwerk: Senefelder Misset, Doetinchem Coverfoto: Stocksy Oplage: 150.000

DIER voor blinden en slechtzienden: DIER in braille bij CBB, Ermelo, T 0341 56 54 77

De Dierenbescherming noch de redactie draagt op enigerlei wijze verantwoordelijkheid voor de strekking en inhoud van geplaatste advertenties. Artikelen mogen met bronvermelding worden overgenomen na toestemming van de Dierenbescherming. Door lezers ingezonden fotomateriaal wordt automatisch eigendom van de Dierenbescherming.

Op naar een liefdevol thuis

Niet alle huisdieren treffen het met hun baasje. Toch kunnen we ze een beter leven geven. Want meespelen met de Postcode Loterij betekent ook goede doelen steunen. Zoals de **Dierenbescherming**. Elk jaar vangen zij zo'n 24.500 verwaarloosde of mishandelde dieren op. Om ze te verzorgen en een nieuw, liefdevol thuis te geven, kreeg de Dierenbescherming de afgelopen vijf jaar € 11,5 miljoen. Dankzij onze deelnemers in duizenden Nederlandse postcodes. Dat is de kracht van samen, dat is **The Power of Postcodes**.

postcodeloterij.nl

